

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 6

<i>Treści nauczania z podstawy programowej-działy</i>	<i>Wymagania szczegółowe na ocenę śródroczną</i>				
	<i>Ocena dopuszczająca Uczeń:</i>	<i>Ocena dostateczna Uczeń:</i>	<i>Ocena dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena bardzo dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena celująca Uczeń:</i>
Kształcenie literackie i kulturowe.	SŁUCHANIE - skupia uwagę na krótkich i dłuższych wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów - wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy	SŁUCHANIE • słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada • wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje główne intencje nadawcy	SŁUCHANIE • koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów • wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkuzdaniowej wypowiedzi; formułuje pytania i rozpo-	SŁUCHANIE • przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, rozumie ich wydźwięk • wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkuzdaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu	SŁUCHANIE - odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

		i nastrój słuchanych komunikatów	znaje nastrój słuchanych komunikatów		
			odróżnia informacje ważne od mniej ważnych		
CZYTANIE		CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich i użytkowych - rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, zachętę, informację, przeprosiny, zaproszenie - wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich	- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i użytkowych - rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy - przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w jego dosłownej warstwie i wyrażone	- identyfikuje i krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich - rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy - przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio	- samodzielnie charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i nieliterackich - samodzielnie wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy - przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi	- samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur - wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi	

	fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w jego dosłownej warstwie i wyrażone wprost • rozumie ogólny sens czytanych utworów • czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym	wprost • określa temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym • poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów	• oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii • omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, z niewielką pomocą nauczyciela omówia je na poziomie przenośnym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się je interpretować głosowo • głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji	np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą • oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych • omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę np. na wyrażane emocje i interpunkcję	
--	---	--	--	---	--

	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • krótko mówi o swoich reakcjach czytelniczych i temacie utworu • dostrzega zabiegi stylistyczne w znanych mu z lekcji utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce; z pomocą nauczyciela wskazuje w znanych mu z lekcji utworach typowe przykłady następujących środków poetyckich: epitet, porówna-	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • nazywa swoje reakcje czytelnicze, określa temat czytanego utworu i próbuje określić jego problematykę • nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie, anaforę, pytanie retoryczne)	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • nazywa i uzasadnia swoje reakcje czytelnicze, określa tematykę i problematykę utworu • odnajduje w utworze poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie, anaforę, pytanie retoryczne, przeważnie	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • samodzielnie i poprawnie opowiada o swoich reakcjach i refleksjach czytelniczych, nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z reakcjami innych odbiorców, samodzielnie mówi o tematyce czytanego utworu i zauważa jego złożoną problematykę • odnajduje w utworze poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie,	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich • wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści, hymnu, legendy itd. w innych tekstach kultury, świadomie odczytuje różne gatunki powieści, rozumie konwencję gatunków mieszanych, zwłaszcza we współczesnych tekstach literatury dziecięcej
--	---	---	---	--	---

nie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, anafora, pytanie retoryczne, i podaje ich przykłady • zna i wyjaśnia pojęcia podmiot liryczny, autor, adresat wiersza i bohater wiersza • odróżnia teksty użytkowe od literackich, z pomocą nauczyciela rozpoznaje tekst publicystyczny, informacyjny, reklamowy • odróżnia utwory pisane wierszem i prozą,	• z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza • w analizowanym tekście dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe; rozpoznaje tekst publicystyczny, informacyjny, reklamowy • określa i nazywa elementy świata przedstawionego w poznanym na lekcji utworze epickim, takie jak: czas i miejsce wydarzeń, wątek (główny i poboczny), akcja, fabuła, wydarzenia,	objaśnia ich znaczenie • rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, opisuje cechy podmiotu lirycznego (w tym zbiorowego) • wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe, rozpoznaje tekst publicystyczny informacyjny, reklamowy i rozumie ich funkcje • analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas	anaforę, pytanie retoryczne, objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne • rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nidy nie utożsamiając ich ze sobą • wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego (w tym zbiorowego), adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu • wnikliwie omawia obrazy poetyckie w wierszu • szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe, publicystyczne informacyjne, reklamowe
--	--	--	--

stosuje terminy wiersz, proza • krótko i na ogół trafnie określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim omówionym na lekcji, takie jak: czas i miejsce wydarzeń, akcja, wątek główny, fabuła, wydarzenia, bohater (pozytywny – negatywny), z pomocą nauczyciela określa wątki poboczne utworu i punkt kulminacyjny • rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator) • odróżnia dialog od monologu	punkt kulminacyjny, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy) • rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego • wskazuje w poezji znane na lekcji utwory cechy mity, bajki, hymnu, przypowieści i noweli, legendy, dziennika, pamiętnika, powieści; wymienia gatunki powieści (obyczajowa, fantasy, fantastyczna, naukowa, historyczna, przygodowa) i podaje jej	i miejsce wydarzeń, akcja, fabuła, wątek (główny i poboczny), wydarzenia, punkt kulminacyjny, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy, epizodyczny, tytułowy) • rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego i określa jego cechy • odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze • identyfikuje	• płynnie objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim, takich jak czas i miejsce wydarzeń, narrator (pierwszo- i trzecioosobowy), akcja, fabuła, wątek (główny i poboczny), wydarzenia, punkt kulminacyjny, zwrot akcji, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy, epizodyczny, tytułowy, zbiorowy) • odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze • biegle identyfikuje mity, bajkę, hymn, przypowieść, legendę i nowelę, dziennik, pamiętnik, powieść, szczegółowo omawia
---	--	--	---

		cechy, potrafi określić rodzaj powieści omówionej na lekcji i podać jej cechy	mit, bajkę, hymn, przy- powieść, legendę i no- welę, dziennik, pamięt- nik, powieść, wskazuje ich cechy, zna gatunki powieści (obyczajowa, fantastycznonaukowa, fantasy, historyczna, przygodowa), podaje ich cechy, przyporząd- kowuje je do konkret- nych utworów	ich cechy, swobodnie oma- wia cechy różnych gatunków powieści (obyczajowej, fan- tastycznonaukowej, fantasy, historycznej, przygodowej) i potrafi odnieść je do lektur • objaśnia morał bajki na poziomie dosłownym i symbolicznym, odczytuje do- słowne i symboliczne przesłanie przypowieści • płynnie operuje poję- ciami: wers, zwrotka, rym (dokładny – niedokładny, układ rymów), refren, liczba sylab w wersie, samodzielnie omawia funkcję tych elemen- tów w wierszu • rozpoznaje wiersz
--	--	--	--	--

				biały • wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny (informacyjny, rozrywkowy, publicystyczny, edukacyjny) spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym	
Kształcenie językowe.	Stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy wieloznaczne, bliskoznaczne (synonimy)	Stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy wieloznaczne, bliskoznaczne (synonimy)	Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa – wzbogaca tworzony tekst np. zdrobnieniami, zgrubnieniami, synonimami, przeciwstawnymi (antoniimami)	Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie	Świadomie stosuje i twórczo wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

i przeciwstawne (antonimy) w tworzonym tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe, wyjaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych, przysłów, odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące • składni – konstruuje typowe i proste zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte i rozpoznaje je na typowych przykładach; konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie, podrzędnie i równoważniki zdań,	i przeciwstawne (antonimy) w tworzonym tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe, wyjaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych, przysłów, odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące • składni – konstruuje typowe i proste zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte i rozpoznaje je na typowych przykładach; konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie, podrzędnie i równoważniki zdań, używa różnych typów	nimami), wieloznacznymi • składni – rozpoznaje i stosuje różne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki zdań celowo używa różnych typów wypowiedzi: pojedynczych, oznajmujących, rozkazujących, wykrzyknikowych, neutralnych w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem i innymi częściami mowy: przymiotnikiem, liczebnikiem, zaimkiem, podmioty domyślny, a w omówionych na lekcji przykładach wskazuje podmiot w dopełniaczu i zdaniach	i swobodnie dobiera zdrobnienia, zgrubienia, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, frazeologizmy • składni – samodzielnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważniki zdań; wskazuje podmiot (gramatyczny – wyrażony różnymi częściami mowy: rzeczownikiem, przymiotnikiem, zaimkiem, liczebnikiem, bezokolicznikiem, a także domyślny, logiczny w dopełniaczu), orzeczenie, (czasownikowe i imienne); rozpoznaje zdania bezpodmiotowe, swobodnie
---	---	---	---

używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych, neutralnych; wskazuje podmiot (np. wyrażony rzeczownikiem, zaimkiem, podmiot domyślny) i orzeczenie czasownikowe i imienne; podaje przykłady zdań, w których podmiot jest wyrażony inną częścią mowy; podaje przykładowe wyrazy, które budują zdanie bezpodmiotowe, i przykłady takich zdań; rozpoznaje w	wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych, neutralnych; wskazuje podmiot (np. wyrażony rzeczownikiem, zaimkiem, podmiot domyślny) i orzeczenie czasownikowe i imienne; podaje przykłady zdań, w których podmiot jest wyrażony inną częścią mowy; podaje przykładowe wyrazy, które budują zdanie bezpodmiotowe, i przykłady takich zdań; rozpoznaje w zdaniach z lekcji pozostałe części zdania	bezpodmiotowe), odszukuje w zdaniach orzeczenia: czasownikowe i imienne; rozpoznaje pozostałe części zdania: przysłówki, dopowiedzenie, okoliczniki; rozpoznaje i poprawnie odmienia rzeczowniki o typowej i nieregularnej odmianie; zna lekcji (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne); rozpoznaje i poprawnie odmienia czasowniki (osoba, liczba, tryb); rozumie konstrukcje strony czynnej i biernej, zwrotnej; rozpoznaje czasowniki	rozpoznaje w zdaniach pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie (bliższe i dalsze), okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia); tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi; stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; swobodnie odnajduje w zdaniu związki wyrazowe (główny i pomocnicze), odszukuje w związkach wyrazowych wyraz nadrzędny (określający), podrzędny (określany), znajduje wyrazy pozostające
--	--	---	---

zdaniach z lekcji pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki własne i pospolite, a także niektóre rzeczowniki o nietypowej odmianie, czasowniki, przymiotniki; rozpoznaje i z reguły poprawnie odmienia liczebniki, zaimki, określa formę czasownika: osobę, liczbę, tryb, aspekt (dokonany, niedokonany), stronę; z niewielką pomocą nauczyciela przekształca	fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki własne i pospolite, a także niektóre rzeczowniki o nietypowej odmianie, czasowniki, przymiotniki; rozpoznaje i z reguły poprawnie odmienia liczebniki, zaimki, określa formę czasownika: osobę, liczbę, tryb, aspekt (dokonany, niedokonany), stronę; z niewielką pomocą nauczyciela przekształca	przechodnie; prz kształca czasowniki różnych formach (stron aspekt, tryb); rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokoliczniki, formy zakończone na no, -to); odmienia czasowniki typu wziąć; rozpoznaje, odmienia i stosuje przymiotniki, wskazując sposób stopniowania (regularny, nieregularny, opisowy); rozpoznaje i odmienia liczebniki • fonetyki – stosując wiadomości z zakresu podziału wyrazów na sylaby, głoski i sylaby, także różnic między przymiotnikami a czasownikami i wymową w przymiotnikach i czasownikach; rozpoznaje i nazywa na typowych	poza związkami zdania, wyrazy równorzędne (szereg); odszukuje w zdaniach związek główny i związki poboczne, grupę podmiotu i grupę orzeczenia; • fleksji – rozpoznaje i swobodnie stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy o typowej i nietypowej odmianie przewidziane w programie nauczania; bezbłędnie określa formę odmienne części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki (osoba, liczba, czas,
---	--	---	--

czasowniki: w stronie czynnej, biernej, zwrotnej, w różnych trybach, aspektach; rozpoznaje i nazywa na typowych przykładach typy liczebników; podaje przykłady różnych typów zaimków i wyjaśnia ich funkcję; oddziela temat od końcówki w rzeczownikach znanych z lekcji, wskazuje oboczności w typowych wyrazach odmiennych; odmienia (liczba, rodzaj, przypadek) i stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaje stopniowania (regularne, nieregularne);	przykładach typy liczebników; podaje przykłady różnych typów zaimków i wyjaśnia ich funkcję fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głosem a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby; dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe i potrafi je nazywać.	na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; dzieli głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, np. ni-s – ni-o, zna i stosuje reguły akcentowania w języku polskim	tryb, strona), wskazuje czasowniki przechodnie i nieprzechodnie; bezbłędnie rozpoznaje formy osobowe i nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), stopniuje przymiotniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb, czas); bezbłędnie rozpoznaje przysłówki odprzymiotnikowe i niepochodzące od przymiotnika i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; rozpoznaje typy liczebników, zaimków, zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami; bezbłędnie wskazuje przyimek
--	---	--	--

	larne, opisowe); rozpoznaje przysłówki i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; podaje przykłady przysłówków przymiotnikowych i nie pochodzących od przymiotnika; rozpoznaje typowe przyimki (i wyrażenia przyimkowe), używa przyimków do określania relacji czasowych i przestrzennych;			(i wyrażenie przyimkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i swobodnie podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje przyimki złożone • fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki	
Tworzenie wypowiedzi.	MÓWIENIE nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do	MÓWIENIE uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych, używa odpowiednich	MÓWIENIE przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych,	MÓWIENIE uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie	MÓWIENIE -przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania

podstawowych reguł grzecznościowych obowiązujących podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem - odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie; stara się stosować język adekwatny do różnych sytuacji, odróżnia język oficjalny od nieoficjalnego - formułuje pytania i udziela prostych pod względem kon-	konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających, wyrażen grzecznościowych) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, stara się budować kontakt ze słuchaczem, np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi: proste i rozwinięte, wypowiedzenia oznajmujące,	używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, buduje kontakt ze słuchaczem np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie, wykrzyknień dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji (np. oficjalnej i nieoficjalnej), świadomie dobiera	używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, sprawnie buduje i podtrzymuje kontakt ze słuchaczem, stosując apostrofy, wypowiedzi nacechowane emocjonalnie, wykrzyknienia itd. płynne dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji (np. oficjalnej i nieoficjalnej), świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwinię-	-podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur
--	--	--	--	--

strukcyjnym odpowiedzi, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym • mówi na temat, opowiada o zdarzeniach, akcji książki, filmu • wypowiada komunikaty zawierające proste informacje • wyraża wprost swoje intencje	pytające i rozkazujące; potrafi dostosować swoją wypowiedź do sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej • formułuje pytania otwarte i zamknięte • udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych • wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą nas rzeczywistością, lekturą, utworem poetyckim, filmem itp. • wypowiada się	różne typy wypowiedzeń prostych i rozwinętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową • formułuje przemyślane pytania otwarte i zamknięte, udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi • łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu • wypowiada się w roli świadka i	tych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego • formułuje trafne, ciekawe pytania, udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową • poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi • w rozmowie związa-
---	---	---	---

		w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia	uczestnika zdarzeń • stosuje poprawne formy gramatyczne odmiennych części mowy • gromadzi wyrazy określające i nazywające, np. cechy wyglądu i charakteru • wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany na tematy związane z otaczającą rzeczywistością, lekturą, tekstem poetyckim, filmem itp.: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, poprawnie streszcza utwory fabularne, świadomie	nej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką • w sposób przemysłany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz służące do formułowania ocen, opinii, emocji	
--	--	--	--	---	--

			wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe		
					PISANIE
					-tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
PISANIE	PISANIE	PISANIE	PISANIE	PISANIE	
- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, potrafi zastosować dwukropek, przecinek, myślnik (również w zapisie dialogu), cudzysłów, rozumie funkcję średnika, nawiasu i wielokropka w zdaniu - dzieli wyrazy na sylaby, przenosi	stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące użycia przecinka (np. przy wymienianiu, przed niektórymi spójnikami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika (również w zapisie dialogu), nawiasu;	stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przy wymienianiu oraz przed zaimkami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika, średnika, nawiasu, bezbłędnie	stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, bezbłędnie stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik (również w zapisie dialogu), wielokropek, średnik, nawias, dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzy-słów w tytułach, cytatach i w przypadku ironii		

wyraz do następnego wersu, stosuje akapit, oznaczając w nim wstęp, rozwinięcie, zakończenie • poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h • odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą • potrafi wymienić niektóre spójniki, przed którymi stawia	próbuje stosować w zdaniu średnik, błędnie dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzo- słów • poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h, pisowni części -by z czasownikami • potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych • odróżnia na-	dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzo- słów • poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h, części -by z czasownikami • zna i stosuje najczęstsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych • odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą	• komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, płynnie stosuje wszystkie poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich • odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą • bezbłędnie wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, nawykowo stosuje tę wiedzę w praktyce, poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym (również o
---	--	--	--

się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się oddzielać przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym • zna podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego i nieoficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, instrukcji, przepisu kulinarnego, kartki z dziennika, pamiętnika, streszczenia, sprawozdania z wydarzenia; zapisuje je z niewielką pomocą nauczyciela; potrafi zapisać proste życzenia,	zwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą • potrafi wymienić spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się stosować tę wiedzę w praktyce, często poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym • zna zasady dotyczące pisowni przyimotników złożonych • zna i stosuje	• wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stosuje tę wiedzę w praktyce, oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym • zna i stara się stosować zasady zapisu przyimotników złożonych • zna i stosuje zasady układu graficznego i uwzględnia wszystkie niezbędne elementy następujących form wypowiedzi: list (w tym oficjalny), wywiad, ramowy i szczegółowy	skomplikowanej budowie) • zna zasady zapisu przymiotników złożonych, stosuje się do nich • pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny i nieoficjalny, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, streszczenie, wywiad, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie, pomysłowe życzenia, dedykację, podziękowanie, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), relację, scenariusz filmowy; dba o ciekawą formę
---	--	---	---

	dedykację, podziękowania, ogłoszenie, zaproszenie	większość podstawowych zasad układu graficznego oraz zapisuje uwzględniając je: list (w tym oficjalny), kilkudzaniowy wywiad, plan wypowiedzi ramowy i szczegółowy (z pomocą nauczyciela), ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika, pamiętnika notatki biograficznej (np. w tabeli), streszczenie, sprawozdanie, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, proste, krótkie streszczenie, sprawozdanie (z wydarzenia i z pomocą	plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcja, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, streszczenie, scenariusz filmowy, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), życzenia, dedykacja, podziękowanie • układu spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtworcze/twórcze, stara się, aby było wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabu-	swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim informacji • układu rozbudowane fabularnie, pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list i dziennik z perspektywy bohatera, precyzyjnie streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń; redaguje opis przeżyć • pisze poprawny, przemyślany, logicznie zbudowany tekst argumentacyjny • sporządza samo-	
--	--	--	---	--	--

		nauczyciela z filmu, spektaklu,), życzenia, podziękowanie, dedykację	larne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przymyki i wyrażenia przymkowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń	dzielną, wnikliwą charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego	
Samokształcenie.	DOCIERANIE DO INFORMACJI - potrafi sprawdzić pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzystać ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych - potrafi odszu-	DOCIERANIE DO INFORMACJI sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzysta ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych, potrafi znaleźć hasło w słowniku frazeologicznym, potrafi	DOCIERANIE DO INFORMACJI sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych; korzysta w razie po-	DOCIERANIE DO INFORMACJI sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzysta ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych, potrafi znaleźć hasło w słowniku frazeologicznym, potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika w	DOCIERANIE DO INFORMACJI -wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

	kać wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych, umie z pomocą nauczyciela sprawdzić użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny • potrafi znaleźć prostą informację w internecie, stara się wyszukiwać wiarygodne informacje • z pomocą bibliotekarza korzysta z zasobów bibliotecznych, w tym ze słowników specjalnych, np. terminów literackich	wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii • rozwija umiejętności posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do swoich potrzeb	trzeby ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych, słownika frazeologicznego; samodzielnie korzysta ze słowników wyrazów bliskoznacznych, poprawnej polszczyzny, encyklopedii • potrafi znaleźć informacje w słowniku bohaterów literackich i innych słownikach	razów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii • rozwija umiejętność posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje umiejętności do swoich potrzeb	
Lektury obowiązkowe	H. Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”				
Lektury	Kornel Makuszyński „Szatan	*ostatecznego			

uzupełniające	z siódmej klasy”	wyboru lektur dokonuje nauczyciel			
---------------	------------------	--------------------------------------	--	--	--

<i>Treści nauczania z podstawy programowej-działy</i>	Wymagania szczegółowe <i>na ocenę końcoworoczną</i>				
	<i>Ocena dopuszczająca Uczeń:</i>	<i>Ocena dostateczna Uczeń:</i>	<i>Ocena dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena bardzo dobra Uczeń:</i>	<i>Ocena celująca Uczeń:</i>
Kształcenie literackie i kulturowe.	SŁUCHANIE - reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) - powtarza ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, prostego tekstu poetyckiego, fabuły usłyszanej historii	SŁUCHANIE powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, tekstu poetyckiego, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania	SŁUCHANIE - na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania - właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu - odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	SŁUCHANIE - swobodnie odczytuje nastrój, intencje i przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich - wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu	SŁUCHANIE -odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE	CZYTANIE
- stara się poprawnie akcentować wyrazy - samodzielnie lub z niewielką pomocą wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie - rozpoznaje życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis, list, dedykację - wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, potrafi odszukać i poprawnie przepisać	- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i użytkowych - rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy - przycząca informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w jego dosłownej warstwie i wyrażone wprost - określa temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym - czyta teksty płynnie i poprawnie	- wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, rozumie ich funkcję - wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach (w tym oficjalnych), dziennikach, pamiętnikach, relacjach, dedykacjach, podziękowaniach - wybiera i wykorzystuje informacje z	- głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens i nastój odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietylko - ma świadomość konstrukcji wypowiedzi rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie - poprawnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach i informacje ważne od drugorzędnych	- samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur - wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi - odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz je interpretuje

	cytat na zadany temat	pod względem artykulacyjnym • poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów • oddziela fakty od opinii w prostych tekstach • wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie • rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu, dedykacji, podziękowania, listu	instrukcji, tabeli, notatki, schematu, cytatów • wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi	• wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach, dedykacjach, podziękowaniach • odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce, swobodnie posługuje się cytatami w mowie i piśmie • wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi	
--	-----------------------	---	---	---	--

		• wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, wyszukuje cytaty na zadany temat i poprawnie je zapisuje • wskazuje prze-nośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi			
	ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY • rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę,	ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY • odróżnia dialog od monologu, wskazuje je w utworze	ANALIZOWANIE I INTERPRETO- WANIE TEKSTÓW KULTURY • przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie	ALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • swobodnie używa po-jęć z zakresu teatru, filmu i radia, m.in. gra aktorska, rola, reżyser, scenariusz, scenarzy-sta, scenografia, scenograf,	ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY • dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam itp.

hymn, legendę, przypowieść i nowelę, dziennik, pamiętnik, powieść, podaje ich główne cechy, nazywa rodzaj omówionej na lekcji powieści (obyczajowej, fantasy, fantastycznej, historycznej, przygodowej) • zna pojęcie morał, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela • zna pojęcia: wers, zwrotka, rym, refren, liczba sylab w wersie, wskazuje je w wierszach znanych z lekcji • wyodrębnia	• cytuje morał bajki i wyjaśnia do słowny sens przypowieści • rozpoznaje w utworach wierszowanych elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym (dokładny – niedokładny), refren, liczba sylab w wersie • rozpoznaje wiersz biały • wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny (np. rozrywkowy, informacyjny, edukacyjny) spośród innych przekazów i	przypowieści • rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu (dokładny – niedokładny), refrenu, liczby sylab w wersie, samodzielnie wskazuje w wierszu wyżej wymienione elementy • rozpoznaje wiersz biały • wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i z nie-	adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa, teatralna), ekranizacja, kadr, ujęcie (i jego rodzaje), antrakt, słuchowisko, efekty specjalne, montaż; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe, swobodnie wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), omawia i refleksyjnie ocenia różnorakie różnice między tekstem literackim a jego adaptacją • świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży,	• odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych jako nosicieli uniwersalnych postaw i opisuje otaczającą ich rzeczywistość
--	---	--	--	--

słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny (np. informacyjny, rozrywkowy) spośród innych przekazów i tekstów kultury, operuje podstawowym słownictwem związanym z teatrem (np. akt, kurtyna, gra aktorska, publiczność, rekwizyt, rola, dekoracja, efekty specjalne), dostrzega różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją • odczytuje treść komiksu • wymienia tytuły filmów, seriali,	tekstów kultury, odczytuje je na poziomie słownym • odczytuje komiks i wymienia jego cechy • zna pojęcia związane z teatrem i filmem (gra aktorska, reżyser, rekwizyt, dekoracja, antrakt, adaptacja, ekranizacja, efekty specjalne, fabuła), a także odmiany filmu, wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), wskazuje różnice fabularne	wielką pomocą nauczyciela interpretuje go na poziomie przenośnym • odczytuje komiks i podaje jego cechy • używa pojęć: gra aktorska, reżyser, adaptacja, antrakt, scenografia, ekranizacja, kadr, ujęcie, efekty specjalne, audycja, a także zna odmiany filmu, wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, odróżnia różne gatunki filmowe, wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych	potrafi samodzielnie wybrać spośród nich wartościową i interesującą dla niego ofertę, a także wyrazić przemyślaną opinię na ich temat • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, płynnie wskazuje charakterystyczne dla niego cechy • charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich doświadczenia i postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami • i doświadczeniami innych bohaterów literackich • rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej
---	---	--	---

spektakli, programów radiowych i telewizyjnych, wysłuchane koncerty, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży • przypisuje podstawowe cechy bohaterom, krótko opowiada o ich doświadczeniach oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, koleżeństwo – egoizm, pracowitość – lenistwo • rozumie pojęcie fikcji literackiej, potrafi (z reguły poprawnie) odszukać w	między tekstem literackim a jego adaptacją • odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, wskazuje wśród nich te, które mu się podobają • określa doświadczenia bohaterów, przypisuje im cechy oraz określa i ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, koleżeństwo – egoizm, pracowitość – lenistwo	(filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), omawia różnice między tekstem literackim a jego adaptacją • świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, wyraża i uzasadnia opinię na ich temat • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy • charakteryzuje	prawdopodobnej i fantastycznej, sprawnie odszukuje i objaśnia w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne • samodzielnie i poprawnie odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) i przenośnym, poprawnie wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio	
---	--	--	--	--

	utworze poznany na lekcji elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne • odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z pomocą nauczyciela na poziomie symbolicznym	• rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej, potrafi odszukać w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne • odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) i typowych – na poziomie symbolicznym	i ocenia bohaterów oraz ich postawy i doświadczenia, odnosi postawy i doświadczenia bohaterów do własnych przeżyć • rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej, odszukuje w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne • odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą na poziomie przenośnym, wyszukuje informacje		
--	---	--	---	--	--

			wyrażone wprost i pośrednio		
Kształcenie językowe.	Stosuje wiedzę językową w zakresie: - słownictwa – np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne i antonimy, stara się stworzyć poprawne związki wyrazowe, podaje przykłady wyrazów wieloznacznych, związków frazeologicznych, przysłów - składni – wymienienia rodzaje zdań:	Stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy wieloznaczne, bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antonimy) w tworzonej wypowiedzi, tworzy poprawne związki wyrazowe, wyjaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych, przysłów, odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące	Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: - słownictwa – wzbogaca tworzony tekst np. zdrobnieniami, zgrubnieniami, synonimami, przeciwstawnymi (antonimami), wieloznacznymi; w wypowiedzi operuje związkami frazeologicznymi, przysłowami, słownictwem wartościującym i opisującym - składni – rozpoznaje i stosuje różne typy zdań: pojedynczych i złożonych	Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie: - słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie - i swobodnie dobiera zdrobnienia, zgrubienia, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, frazeologizmy, słownictwo wartościujące i opisujące, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej - składni – samodzielnie rozpoznaje różne typy	Świadomie stosuje i tworzy, wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

pojedyncze oznajmujące, rozkazujące, pytające, zdania złożone; konstruuje poprawne zdania pojedyncze; stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu; rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważniki zdań; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem) i orzeczenie (czasownikowe) w typowym zdaniu; wie, że podmiot można wyrazić różnymi częściami mowy; odszukuje orzeczenie imienne w	- składni – konstruuje typowe i proste zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte - i rozpoznaje je na typowych przykładach; konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie, podrzędnie i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych, neutralnych; wskazuje podmiot (np. wyrażony rzeczownikiem, zaimkiem, podmiot domyślny) i orzeczenie czasownikowe i	oraz równoważniki zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowych, oznajmujących, rozkazujących, wykrzyknikowych, neutralnych, równoważniki zdań; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem i innymi częściami mowy: rzeczownikiem, przmiotnikiem, zaimkiem, liczebnikiem, bezokolicznikiem, podmiot domyślny, a w omówionych przykładach wskazuje podmiot w dopełniaczu i zdania bezpodmiotowe, swobodnie podmiotowe), odszukuje podmiot w zdaniach orzeczeniowych i imienne; rozpoznaje pozostałe części zdania: przydawki	zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowych, oznajmujących, rozkazujących, wykrzyknikowych, neutralnych, równoważniki zdań; wskazuje podmiot (wyrażony różnymi częściami mowy: rzeczownikiem, przmiotnikiem, zaimkiem, liczebnikiem, bezokolicznikiem, podmiot domyślny, a także domyślny, logiczny w dopełniaczu), orzeczenie, (czasownikowe i imienne); rozpoznaje zdania: przydawkę, dopełnienie (bliższe i dalsze), okoliczności zdania: przydawki
--	---	---	--

	zdaniach znanych z lekcji; wymienia pozostałe części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik, podaje pytania, na które odpowiadają; zna pojęcia związek wyrazowy, wyraz nadrzędny, wyraz podrzędny, grupa podmiotu, grupa orzeczenia; wskazuje w zdaniu wyrazy, które się ze sobą łączą; rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika; z pomocą nauczyciela lub odnosząc się do schematu sporządza wykres zdania pojedynczego; rozpoznaje na przykładach	imienne; podaje przykłady zdań, w których podmiot jest wyrażony inną częścią mowy; podaje przykładowe wyrazy, które budują zdanie bezpodmiotowe, i przykłady takich zdań; rozpoznaje w zdaniach z lekcji pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik (i jego niektóre rodzaje, np. czasu, miejsca, sposobu) i podaje pytania, na które odpowiadają; łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu; rozpoznaje określenia rzeczownika i	dopełnienie, okolicznik (na typowych przykładach – okolicznik czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia) i podaje pytania, na które odpowiadają; buduje spójniki i przydawki, dopełnienia i okoliczniki; swobodnie odwołuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; w zdaniu znajduje związki wyrazowe (główny i podrzędny), odnajduje wyrazy pozostające poza związkami zdania, tworzy wykres zdania pojedynczego i odnajduje w zdaniu związki wy-	licznik (czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia); tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi; stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; swobodnie odwołuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; w zdaniu znajduje związki wyrazowe (główny i podrzędny), odnajduje wyrazy pozostające poza związkami zdania, tworzy wykres zdania pojedynczego i odnajduje w zdaniu związki wy-	
--	--	--	--	--	--

z lekcji zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie; sporządza wykres prostego, krótkiego zdania złożonego) fleksji – rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej odmianie, czasowniki, przymiotniki, liczebniki i wymienia większość ich typów; podaje pytania, na które odpowiadają odmienne i nieodmienne części mowy; podaje przykłady różnych rodzajów liczebników, zaimeków, odmienia za-	czasownika; konstruuje wykres krótkiego, prostego zdania pojedynczego; wyjaśnia pojęcia związek wyrazowy, wyraz nadrzędny, wyraz podrzędny, grupa podmiotu, grupa orzeczenia, wskazuje je na typowych, prostych przykładach, sporządza wykres typowego zdania złożonego fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki własne i pospolite, a także niektóre rzeczowniki o nietypowej odmianie, czasowniki,	zowe (główny i poboczne), odszukuje związki wyrazowe wyraz nadrzędny, podrzędny, wyrazy równorzędne (szereg); wskazuje w zdaniach związki główny i związki poboczne, grupę podmiotu, grupę orzeczenia; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji; rozpoznaje zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie; sporządza wykres zdania złożonego fleksji – rozpoznaje i najczęściej poprawnie odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie zna-	grupę orzeczenia; dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzi złożonych; bezbłędnie sporządza wykresy prostych i rozbudowanych zdań pojedynczych fleksji – rozpoznaje i swobodnie stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy o typowej i nietypowej odmianie przewidziane w programie nauczania; bezbłędnie określa formę odmienionych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie (własne, pospolite, kon-
--	---	--	--

imki; z reguły poprawnie określa czas, osobę, liczbę, rodzaj, tryb czasownika, a z niewielką pomocą nauczyciela aspekt: dokonany, niedokonany, stronę czasownika; wskazuje rzeczowniki własne i pospolite; odmienia i stopniuje przymiotniki; oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji; stopniuje przysłówki; rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to); podaje przykłady przyimka, partykuły,	przymiotniki; rozpoznaje i z reguły poprawnie odmienia liczebniki, zaimki, określa formę czasownika: osobę, liczbę, tryb, aspekt (dokonany, niedokonany), stronę; z niewielką pomocą nauczyciela przekształca czasowniki: w stronie czynnej, biernej, zwrotnej, w różnych trybach, aspektach; rozpoznaje i nazywa na typowych przykładach typy liczebników; podaje przykłady różnych typów zaimków i wyjaśnia ich funkcję; oddziela temat od koń-	z lekcji (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne); rozpoznaje i poprawnie odmienia czasowniki (osoba, liczba, czas, tryb); rozumie konstrukcje strony czynnej, biernej, zwrotnej; rozpoznaje czasowniki nieprzechodnie; przekształca czasowniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb, czas); rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to); odmienia czasowniki typu wziąć; rozpoznaje, odmienia i stopniuje przymiotniki, wskazując sposób stopniowania (regularny, niereg-	konkretnie, abstrakcyjne), czasowniki (osoba, liczba, czas, tryb, strona), wskazuje czasowniki przechodnie i nieprzechodnie; bezbłędnie rozpoznaje formy osobowe i nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; rozpoznaje typy liczebników, zaimków, zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przy-
--	--	---	--

	spójnika i wykrzyknika; poprawnie odmienia najbardziej popularne wyrazy o nietypowej odmianie; odmienia według wzoru czasowniki typu wziąć fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, przy pomocy nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, litery i sylaby; zna podsta-	cówki w rzeczownikach znanych z lekcji, wskazuje oboczności w typowych wyrazach odmiennych; odmienia (liczba, rodzaj, przypadek) i stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaje stopniowania (regularne, nieregularne, opisowe); rozpoznaje przysłówki i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; podaje przykłady przysłówków odprzymiotnikowych i niepodchodzących od przymiotnika; rozpoznaje typowe przyimki (i wyrażenia przyimkowe), używa przyim-	larny, opisowy); rozpoznaje i odmienia liczebniki; określa rodzaje liczebników, zaimków (określa ich formę, przysłówki i stopniuje zaimki w tekście, nazywa ich rodzaje, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków); wskazuje przyimek (i wyrażenie przyimkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję; podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje więszość przyimków złożonych; używa odmiennych;	słówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami; błędnie wskazuje przyimek (i wyrażenie przyimkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i swobodnie podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje przyimki złożone, swobodnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków; wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym, bezbłędnie wskazuje i wyjaśnia oboczności, wskazuje temat główny i tematy oboczne oraz oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe
--	--	---	---	--

	wowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim i stara się je stosować	ków do określenia relacji czasowych i przetrzennych; na ogół poprawnie zapisuje czasowniki z częstką -by; rozpoznaje nieosobowe formy czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to); stosuje wykrzykniki i partykuły; rozpoznaje najczęstsze zaimki i spójniki w tekście; poprawnie odmienia omówione na lekcji wyrazy o nietypowej odmianie, w tym czasownik typu wziąć fonetyki – zna	części mowy w poprawnych formach; oddziela temat od końcówek wskazuje i wyjaśnia oboczność wskazuje temat główny tematy oboczne oraz oboczności samogłoskowe spółgłoskowe fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litergłoski i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie; bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie dźwięczne i bezdźwięczne; dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, np.ń	fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów	
--	--	---	---	---	--

		alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby; dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe i potrafi je nazywać; wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów; zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować	ni-s – ni-o, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim		
--	--	--	--	--	--

Tworzenie wypowiedzi.	MÓWIENIE • w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat, przedmiot, miejsce, postać, zwierzę • wygłasza z pamięci tekst utworu poetyckiego • potrafi wygłosić kilkuzdaniowe, schematyczne przemówienie, opierając się na materiale lekcyjnym • posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) • stara się poprawnie wymawiać i	MÓWIENIE • opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot • recytuje utwory poetyckie, oddając ich ogólny nastrój i sens • wygłasza krótkie przemówienie na tematy związane z codziennym życiem i bieżącym materiałem lekcyjnym • stosuje zasady	MÓWIENIE • aktywnie uczestniczy w rozmowie o lekturze, filmie czy codziennych sytuacjach • w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajozobraz, postać, zwierzę, przedmiot, przeżycia, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematu słownictwo, jak i słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji oraz słownictwo opisujące • wygłasza z pa-	MÓWIENIE • zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów • wygłasza ciekawe, przekonujące, logiczne przemówienie, dbając o dobór najważniejszych argumentów, środków stylistycznych, tembru głosu • interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania • swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne	MÓWIENIE -przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania -podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur -interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych
-----------------------	---	---	---	--	--

	akcentować wyrazy • składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • potrafi sformułować prostą tezę i dobrać argument oraz przykład do tezy, krótko uzasadnia swoją opinię	poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych • składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym • dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe • świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką,	mięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu • wygłasza przygotowane wcześniej przemówienie, dbając o dobór argumentów, środków stylistycznych, tembru głosu • świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) • stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi • składa życzenia	i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe • świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi • stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi • składa pomysłowe życzenia, podziękowanie, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka • formułuje tezę, podaje przekonujące, przemyślane	
--	---	--	---	--	--

		gestem) • formułuje tezę i podaje do niej proste argumenty i przykłady, logicznie uzasadnia swoją opinię	nia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów • dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antonimy) oraz poprawne związki wyrazowe • formułuje tezę, podaje do niej argumenty i przykłady, odróżnia argumenty	argumenty i przykłady, świadomie używa argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, bierze czynny udział w dyskusji, przedstawiając przemyślane stanowisko i logicznie, wyczerpująco je uzasadnia, rozumie funkcję perswazji w wypowiedzi	
--	--	---	--	--	--

odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, potrafi zabrać głos w dyskusji, zaprezentować i logicznie uzasadnić swoją opinię, wie, czym jest perswazja, i potrafi na nią odpowiednio zareagować

PISANIE

- pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń
- pisze kilkuzdaniowy tekst o charakterze

PISANIE

- układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń
- pisze krótki,

PISANIE

- pisze poprawne: tekst argumentacyjny, charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego, opis przeżyć wewnętrznych

PISANIE

- w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (m.in. wstęp, rozwinięcie, zakończenie)

PISANIE

-tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych

argumentacyjnym na tematy związane z codziennym życiem	logiczny tekst argumentacyjny	• w dłuższych wypowiedziach pisemnych stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi • w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację, plakat, rzeźbę, stosując słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji • zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi • w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy	• zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał jej czytanie odbiorcy • tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie sztuki nazewnictwo i słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji • sporządza poprawny, bogaty leksykalnie opis przeżyć wewnętrznych • uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury • udziela wyczerpujących wypowiedzi popraw-	-wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi
• sporządza krótką charakterystykę na podstawie planu i słownictwa zgromadzonego na lekcji • próbuje zredagować kilkudzaniowy opis przeżyć • tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu, opisując usytuowanie elementów, ich kształt, wielkość i kolorystykę • w dłuższych	• sporządza schematyczną charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego, pisze opis przeżyć z wykorzystaniem słownictwa z lekcji • tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni, ich wygląd (kolor, kształt itp.) • w dłuższych formach wypowiedzi stosuje co najmniej			

formach wypowiedzi pisemnych stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi • jego wypowiedzi są czytelne • konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, aby były poprawne pod względem językowym • rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i	trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) • na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi • konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym i na ogół poprawne pod względem językowym • używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych • w zależności od adresata i sytuacji	codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji • w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach • w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy np. charakteru na podsta-	nych pod względem konstrukcyjnym, stylistycznym, ortograficznym • w wypowiedziach związanych z lekturą, tekstem poetyckim, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy, przysłowia związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny • dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym • sprawnie wyszukuje i samodzielnie dobiera cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie
--	--	---	--

	odpowiednio się nimi posługuje, zachowując podstawowe zasady etykiety językowej	świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych • stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać • wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie, potrafi wprowadzić je w tekst • dobiera argumenty i przykłady do tezy, rozróżnia argumenty odnoszące się	wie zachowań i postaw • dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia • sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu • formułuje tezę, dobiera argumenty i przykłady, zarówno odnoszące się do faktów i logiki, jak i odwołujące się do emocji	wierny zapis cytatu, płynnie wprowadza cytat do własnego tekstu • samodzielnie formułuje tezę, przy jej uzasadnianiu płynnie dobiera przekonujące argumenty i przykłady, zarówno odnoszące się do faktów i logiki, jak i odwołujące się do emocji	
--	--	---	---	--	--

		do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji			
Samokształcenie.	DOCIERANIE DO INFORMACJI • potrafi sprawdzić pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzystać ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych • potrafi odszukać wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych, umie z pomocą nauczyciela sprawdzić użycie związków w słowniku	DOCIERANIE DO INFORMACJI • stara się rozwijać umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji • zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	DOCIERANIE DO INFORMACJI • rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do znalezienia potrzebnych mu informacji • rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji • zna i regularnie	DOCIERANIE DO INFORMACJI • stara się rozwijać umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji • zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	DOCIERANIE DO INFORMACJI -wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym -szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny -dba o czystość i poprawność swojej wypowiedzi,

	poprawnej polszczyzny • potrafi znaleźć prostą informację w internecie, stara się wyszukiwać wiarygodne informacje • z pomocą bibliotekarza korzysta z zasobów bibliotecznych, w tym ze słowników specjalnych, np. terminów literackich		stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line)		korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych
Lektury obowiązkowe	J.R.R.Tolkien „Hobbit, czyli tam i z powrotem”				
Lektury uzupełniające	Lucy Maud Montgomery „Ania z Zielonego Wzgórza”	*ostatecznego wyboru lektur dokonuje nauczyciel			